

Sudół - Krzemionki, 17.04.2024 r.

RP.711.5.2024

Szanowny Pan
Przemysław Jakubiński
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski

W związku z przystąpieniem do prac nad Projektem Planu Urządzaniu Lasu dla Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski na lata 1.01.2024 r. do 31. 12. 2033 r., Muzeum Historyczno - Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim przekazuje swoje wnioski i uwagi.

Znaczna część rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie” leżąca w granicach obszaru Natura 2000 Krzemionki znajduje się w zarządzie Muzeum i to ono jest odpowiedzialne za zachowanie stanu przyrody, w tym przedmiotów ochrony obu obszarów chronionych w stanie niepogorszonym. Zadaniem Muzeum jest też przywracanie i poprawianie stanu przyrody rezerwatu na obszarze będącym w jego administracji.

Zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzemionki PLH260024, wśród zagrożeń dla przyrody obszaru wymienia się między innymi: zbyt małą ilość martwego drewna, zbyt niski wiek drzewostanów, zbyt małą ilość dziuplastych drzew. Te same zagrożenia dotyczą części rezerwatu „Krzemionki Opatowskie”, co zostało wyartykułowane w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 7 maja 2018 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie”.

Stan zachowania większości przedmiotów ochrony rezerwatu i obszaru Natura 2000 oceniono jako niezadowalający lub zły. W przypadku niektórych gatunków siedlisk oraz roślin i zwierząt najważniejszymi zagrożeniami wpływającymi na ich zły stan są: fragmentacja siedlisk, ograniczenie przestrzenne i brak siedlisk alternatywnych w sąsiedztwie, niedrożność korytarzy ekologicznych. W tych warunkach siedliska i populacje zwierząt oraz roślin są długoterminowo narażone na drenaż zasobów genetycznych. To w konsekwencji prowadzi do osłabienia populacji ich regresu z ryzykiem zaniku. Szczególnie jaskrawo widać to w przypadku wawrzynka główkowego *Daphne genkwa*, ekstremalnie rzadko występującego i zagrożonego wymarciem gatunku, który jeszcze w latach 60. XX wieku występował tu powszechnie. Dziś znajduje się na granicy wymarcia.

W perspektywie wielolecia podobny los może spotkać także obuwika pospolitego *Cypripedium calceolusi*, dzwoniecznika wonnego *Adenophora liliifolia*, ale też szereg innych gatunków.

W toku własnych prac inwentaryzacyjnych realizowanych przez Dział Przyrody Muzeum Historyczno – Archeologicznego w latach 2020 – 2024, udało się w wykryć w granicach rezerwatu, obszaru Natura 2000 i w lasach bezpośrednio z nimi sąsiadującymi pomiędzy południową granicą rezerwatu a doliną rzeki Kamiennej setki gatunków, których nigdy wcześniej stąd nie podawano. Wiele z nich należy do grupy gatunków zagrożonych, rzadko występujących, chronionych, wpisanych na tak zwane czerwone listy i do czerwonych ksiąg oraz wymienione w Dyrektywie Ptasiej i Siedliskowej.

Na terenach objętych projektem Planu Urządzenia Lasu w toku prac badawczych realizowanych przez zespół ekspertów (w ramach zadań Muzeum), stwierdzono między innymi:

I. Bezkręgowce:

Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony	ZLZ/ ZLP	C ZLRiG	ZKZ	AŁ I	AŁ II	wagi
Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	ś						
Smukwa kosmata	<i>Scolia hirta</i>	ś						
Smukwa czteroplama	<i>Scolia sexmaculata</i>							z
Siodlarka stepowa	<i>Ephippiger ephippiger</i>		U					
Nakwietnik trębaczek	<i>Oecanthus pellucens</i>		X					
Długoskrzydłak sierposz	<i>Phaneroptera falcata</i>		T					
Modliszka zwyczajna	<i>Mantis religiosa</i>	ś	R		N			

Paź żeglarz	<i>Iphicl ides podalirius</i>	cz	U		U			
Paź królowej	<i>Papili o machaon</i>							z
Modrasze k aleksis	<i>Glau copsyche alexis</i>		U					
Modrasze k adonis	<i>Lysan dra bellargus</i>		U					
Modrasze k srebrnoplamek	<i>Plebe jus argyrognom on</i>							z
Ogończy k tarninowiec	<i>Satyri um spini</i>							z
Głoworoż ek hubiak	<i>Neom ida haemorrhoi dalis</i>		T					

2. Kręgowce

PŁAZY I GADY								
Gniewosz plamisty	<i>Coron ella austriaca</i>	ś	U		U			
PTAKI								
Żuraw	<i>Grus grus</i>	ś						
ad Trzmielaj	<i>Perni s apivorus</i>	ś	C					
Gąsiorek	<i>Laniu</i>							

	<i>s collurio</i>	ś	C					
Lerka	<i>Lullula arborea</i>	ś	C					
Poklasku a	<i>Saxicola rubetra</i>	ś	T					
Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	ś	T					
Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	ś	C					
Włochat ka	<i>Aegolius funereus</i>	ś	T					
SSAKI								
Łoś	<i>Alces alces</i>	ł						z
Wilk	<i>Canis lupus</i>	ś			T			
Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	ś						
Borowiac zek	<i>Nyctalus leisleri</i>	ś						z
Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	ś						
Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteini</i>	ś			T			

3. Grzyby wielkoowocnikowe

l.p.	Nazwa		Ochrona	Czerwona Lista
	łacińska	polska		
1.	<i>Caloscypha fulgens</i>	Kielonka błyszcząca		R
2.	<i>Gyromitra gigas</i>	Piestrzenica olbrzymia		
3.	<i>Morchella aff. esculenta</i>	Smardz jadalny		

4.	<i>Sarcoscypha austriaca</i>	Czarka austriacka		
5.	<i>Fistulina hepatica</i>	Ozorek dębowy	cz	R
6.	<i>Oligoporus ptychogaster</i>	Drobnoporek sproszkowany		R
7.	<i>Plicaturopsis crispa</i>	Fałdówka kędzierzawa		R
8.	<i>Thelephora anthocephala</i>	Chropiatka kwiатовata		V
9.	<i>Tricholoma equestre</i>	Gąska zielonka		I
10	<i>Artomyces pyxidatus</i>	Świecznik rozgałęziony		V

4. Rośliny

Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony	C ZLRiG	ZKZ
Powojnik prosty	<i>Clematis recta</i>		N T	
Wawrzyn ek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	cz		
Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>	cz		
Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	cz		
Paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>	ś	V	

Buławnik czerwony	<i>Ceph alanthera rubra</i>	ś	U	V U
Dzwonek szczeciniasty	<i>Camp anula cervicaria</i>		D	D D

Legenda:

oś – ścisła ochrona gatunkowa

ocz – częściowa ochrona gatunkowa

gł – gatunek łowny

CZLZ – Polska Czerwona Lista Zwierząt

CZLRiG – Polska Czerwona Lista Roślin i Grzybów

CzKZ – Polska Czerwona Księga Zwierząt

CzKR – Polska Czerwona Księga Roślin

CZLP – Polska Czerwona Lista Ptaków

Zał. I – Załącznik I Dyrektywy Ptasiej

Zał. II – Załącznik II Dyrektywy Siedliskowej

Kategoria zagrożenia na „czerwonych listach” i w „czerwonych księgach”:

CR – gatunek krytycznie zagrożony

EX – gatunek wymarły

NT – gatunek bliski zagrożenia

VU – gatunek wysokiego ryzyka

DD – gatunek o niejasnym statusie

LC – gatunek najniższej troski

LR – gatunek niższego ryzyka

EN – gatunek silnie zagrożony

V – gatunek narażony

I – gatunek o nieokreślonym zagrożeniu

rz – gatunek rzadko występujący w Polsce choć nie objęty ochroną ani nie wymieniony na „czerwonych listach” i w „czerwonych księgach”

z – gatunek wymagający zabiegów ochrony czynnej

s – gatunek dla którego wymagane jest powoływanie stref ochronnych

Większość wymienionych wyżej gatunków na obszarze pomiędzy Skąlecznicą, Czarną Gliną, Piaskami Brzostowskimi, Ostrowcem Świętokrzyskim a rezerwatem „Krzemionki Opatowskie” ma nieliczne, rozproszone i izolowane stanowiska. W paru wypadkach są to gatunki skrajnie nieliczne w województwie (3- 4 stanowiska) i całym kraju. Ich obecność na tym terenie świadczy nie tyle o dobrym stanie lasów, co raczej o zachowanych resztkach populacji. Nadal mają one jednak

szansę na zwiększenie swojej liczebności i zasięgu, o ile gospodarka leśna zostanie dostosowana do ich potrzeb.

Założenia gospodarki i ustalenia projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski

Zgodnie z art. 7 Ustawy o lasach trwale zrównoważona gospodarka leśna musi być zgodna z konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju. Ustawa o lasach w sposób hierarchiczny wskazuje na swoje następujące cele:

1. Zachowanie lasów z ich funkcjami ochronnymi względem klimatu, powietrza, wody, gleby, zdrowia i życia ludzi, a także zachowanie równowagi przyrodniczej;
2. Ochrona lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody i lasów szczególnie cennych z uwagi na:
  - a. Zachowanie bioróżnorodności;
  - b. Zachowanie leśnych zasobów genetycznych;
  - c. Walory krajobrazowe;
  - d. Potrzeby nauki;
3. Ochrona gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia lub uszkodzenia oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
4. Ochrona wód powierzchniowych i głębinowych oraz innych;
5. Produkcja surowca drzewnego oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

Lasy bezpośrednio sąsiadujące z rezerwatem „Krzemionki Opatowskie” oraz obszarem Natura 2000 Krzemionki na północy, z miejscowością Ruda Kościelna, Borownia, Podgrodzie, Śródborze, Piaski Brzostowskie, Wólka Bodzechowska, Sudół i Jelenia Góra są lasami o szczególnych funkcjach społecznych, lasami wodochronnymi i glebochronnymi oraz lasami stanowiącymi naturalną otulinę i rezerwuar dla najcenniejszych fragmentów tutejszych lasów chronionych w ramach rezerwatu przyrody i obszaru Natura 2000.

Jednocześnie projekt PUL na lata 2024 – 2033 zakłada między innymi:

1. Str. 9-10

„Ponadto przewiduje się, że na koniec okresu gospodarczego (2033 r.), nastąpi zwiększenie powierzchni I klasy wieku o 5 %. W wyniku naturalnego starzenia się drzewostanów, zmniejszy się na koniec obowiązywania PUL powierzchnia drzewostanów IV klasy wieku o 25 %. Zmniejszeniu ulegnie także powierzchnia drzewostanów starszych klas wieku (od V do VIII) o 16 %, a zwiększy się o 17 % powierzchnia drzewostanów o strukturze klasy odnowienia (KO). Prognozowany przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie na koniec okresu obowiązywania planu obniży się z 68 lat obecnie do 67 lat i będzie nadal wyższy od połowy średniego wieku rębności drzewostanów (52 lata). W

związku z tym, w następnym okresie gospodarczym użytkowanie rębne, związane z wymianą pokoleniową lasu, powinno się kształtować na poziomie nie mniejszym niż obecnie, tak aby postępowała dalsza sukcesywna poprawa stabilności i przyrostu drzewostanów”.

Zapis ten oznacza dalsze intensywne cięcia, mające na celu znacząco odmłodzić lasy. Tymczasem wysoka bioróżnorodność lasów związana jest właśnie z ich wyższymi klasami wieku, co wiąże się z większą ilością mikrosiedlisk, dziupli, martwych drzew leżących i stojących. Projekt PUL stawia więc sobie za cel zmniejszenie wartości przyrodniczych lasów oraz pogorszenie ich funkcji wodochronnych, glebochronnych, społecznych, naukowych i krajobrazowych. To znaczy, że projekt ten jest niezgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, a zatem jest niezgodny z Konstytucją i ustawą o ochronie przyrody i ustawą o lasach.

Projekt PUL w części dotyczącej obszarów występowania ziniwentaryzowanych w latach 2020- 2024 gatunków oraz obszarów ważnych dla tych gatunków, jest niezgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Świadome dążenie do obniżenia średniej wieku lasów wprost zakłada świadomy, negatywny wpływ na bioróżnorodność oraz pozostałe funkcje lasu. W sposób niezgodny z ustawą o lasach na pierwszym planie stawia się tu potrzeby gospodarki leśnej ze szkodą dla pozostałych funkcji lasów.

Cel hodowlany przyjęty w PUL nie jest dostosowany do potrzeb ziniwentaryzowanych gatunków i ich dyspersji. PUL będzie przyczyniał się do dalszej izolacji stanowisk i populacji.

PUL nie uwzględnia ustawowych szczegółowych zasad gospodarowania dla lasów ochronnych cennych fragmentów rodzimej przyrody, co umożliwia **Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. 1992 nr 67 poz. 337).**

Wykonawca Planu Urządzenia Lasu, świadomie dąży do obniżenia średniego wieku tutejszych drzewostanów.

2. PUL str 27

„W obrębie Ćmielów proponowany etat spełnia warunek przewyższenia sumy etatów z potrzeb przebudowy i okresów uprzątnięcia w KO i KDO (107%). Udział zrębów zupełnych i cięć uprzątających w rębniach złożonych stanowi 44% ogólnej powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych w tym gospodarstwie. W obrębie Ostrowiec proponowany etat przewyższa o 15% etat z ostatniej klasy wieku. Proponowany etat spełnia warunek przewyższenia sumy etatów z potrzeb przebudowy i okresów uprzątnięcia w KO i KDO. Udział zrębów zupełnych i cięć uprzątających w rębniach złożonych stanowi 42% ogólnej powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych w tym gospodarstwie”.

Oznacza to, że projekt PUL zakłada bardzo intensywne cięcia, a zręby zupełne mają stanowić niemal 50% wszystkich rodzajów rębni. Takie założenie jest nie do przyjęcia, szczególnie na obszarach sąsiadujących z rezerwatem przyrody, tym bardziej, że intensywne cięcia realizowano i zaplanowano także w części obszaru Natura 2000 Krzemionki. Dyspersja i trwałość rozproszonych oraz odizolowanych populacji jest uzależniona od jakości lasu w pośrednim lub bezpośrednim ich sąsiedztwie.

3. PUL str.27

„Ilość powierzchniowych form ochrony przyrody, takich jak rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu i użytki ekologiczne, w minionym dziesięcioleciu nie uległa zmianie. Niedużym zmianom uległa natomiast powierzchnia większości z tych obiektów na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski, co wynika przede wszystkim ze zmian w stanie posiadania. W minionym dziesięcioleciu ustanowiono 5 nowych pomników przyrody, a żaden z już istniejących nie został zlikwidowany, w związku z czym ich sumaryczna liczba wzrosła dwukrotnie (z 5 do 10)”.

Ilość drzew o rozmiarach pomnikowych na omawianym terenie to przynajmniej setki. Pozostawienie 10 drzew pomnikowych na obszarze całego Nadleśnictwa jest całkowicie nieadekwatne do rzeczywistej zasobności tutejszych lasów w drzewa pomnikowe, biocenotyczne, tzw. „drzewa – świadków”. Zwiększenie cięć i dążenie do obniżenia średniego wieku lasów bezpośrednio zagraża najstarszym i najcenniejszym drzewom, które, ze względu na tworzący się z ich udziałem wymierający biotop, są oazami bioróżnorodności i wymagają do dobrego rozwoju drzewostanów starszych klas wieku. Tylko wtedy drzewa takie mają szansę być zasiedlane przez gatunki rzadko występujące i zagrożone, co może dać szansę populacjom znajdującym się na terenie rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie”.

4. PUL str.28

„Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się 6 rezerwatów przyrody. Tą formą ochrony przyrody objęto najcenniejsze obiekty przyrodnicze występujące na gruntach Nadleśnictwa. Ich łączna powierzchnia wynosi 261,50 ha, co stanowi 1,5% wszystkich gruntów Nadleśnictwa”.

Ochrona lasów w formie ochrony rezerwatowej na 1,5% powierzchni Nadleśnictwa w najmniejszym stopniu nie odpowiada rzeczywistym wartościom tutejszych lasów, stoi w sprzeczności z wiedzą naukową, potrzebami ochrony przyrody, krajobrazu, zdrowia i życia ludzi, wód, gleb i klimatu. Całkowicie też nie odpowiada na potrzeby związane z europejską Strategią na rzecz bioróżnorodności. W obecnym systemie prawnym tylko rezerваты przyrody i parki narodowe dają szansę na realną ochronę bioróżnorodności leśnej. Nawet ze statystycznego punktu

widzenia jest niewiarygodnym, by jedynie 1,5% lasów Nadleśnictwa zasługiwało na ochronę rezerwatową. Taki stan rzeczy jest sprzeczny z obowiązującym prawem.

5. PUL str. 52

„Na podstawie dokonanych pomiarów zasobność grubizny martwego drewna w Nadleśnictwie Ostrowiec Świętokrzyski określono na 5,07 m³ /ha. Zasoby drewna martwego stanowią 1,74% zapasu miąższości żywych drzew na pniu. W stosunku do stanu z początku minionego okresu gospodarczego (2,93 m³ /ha) nastąpił znaczący wzrost przeciętnej zasobności martwego drewna”.

Jeśli za główne funkcje lasu, zgodnie z ustawą o lasach, przyjąć funkcje ochronne wobec wód, gleb, klimatu i bioróżnorodności, to trzeba uznać, że obecne zasoby martwego drewna nie są w najmniejszym nawet stopniu wystarczające. Nawet drzewostany gospodarcze, zgodnie z ustawą o lasach, funkcję gospodarczą pełnią na samym końcu. W pierwszej kolejności lasy mają wypełniać swoje funkcje ochronne, a dopiero na końcu funkcję gospodarczą. W obecnych uwarunkowaniach klimatycznych i wobec szybko postępującej utracie bioróżnorodności, martwe, szczególnie wielkogabarytowe drewno w lesie pełni kluczowe funkcje retencjonując wodę, kumulując CO₂ i stanowiąc oazy bioróżnorodności, będąc przy tym naturalną barierą przeciwpożarową. Średnia zasobność w martwe drewno w Polsce wynosi ok 6 m sześciennych/ha. W lasach naturalnych jest to 500 m sześciennych/ha. Dla większości gatunków rozwijających się w martwym, wielkogabarytowym drewnie, aby ich populacje mogły trwać i rozwijać się, jego zasobność musi wynosić minimum 10 – 40 m sześciennych/ha.

Według Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, martwe drewno powinno stanowić powyżej 20m³/ha i 5 grubych kłód/ha (na co najmniej 25% powierzchni Nadleśnictwa). Niezwykle ważne jest też, aby sędziwe drzewa miały szansę dożyć wieku, w którym spontanicznie rozpadną się oraz, aby drzewa uszkodzone, gdy upadną, nie były usuwane z lasu jako surowiec. Tylko w ten sposób możliwe jest odtworzenie dawnego stanu tutejszych lasów z ich wszystkimi funkcjami.

6. Rębnie

Rodzaje rębni II i III, w tym rębni gniazdowej zupełnej (będącej w istocie funkcjonalnie zrębem zupełnym a nie rębnią złożoną), zrealizowane na mocy poprzedniego Planu Urządzania Lasu i zaplanowane w nowym PUL na obszarze pomiędzy granicami rezerwatu a doliną Kamiennej na wschodzie i południu od rezerwatu, prowadzą do defragmentacji tutejszych lasów, zniszczenia siedlisk rzadkich gatunków, rozerwania drożności korytarzy migracji. Tym samym, tak zaplanowane prace są niezgodne z ustawą o lasach i ustawą o ochronie przyrody oraz stanowią zagrożenie dla zachowania w dobrym stanie przedmiotów ochrony - tak rezerwatu, jak i obszaru Natura 2000.

Ponadto ustawa o lasach nie definiuje sposobów ochrony przyrody w ramach gospodarki leśnej inaczej niż ustawa o ochronie przyrody, co oznacza, że ustawa

o lasach jest zależna od ustawy o ochronie przyrody. Oznacza to, że zapisy ustawy o ochronie przyrody stosuje się do wszystkich obszarów prawnie chronionych oraz chronionych gatunków, bez względu na to, na jakim gruncie występują. Tym samym jest wykluczone prowadzenie prac leśnych w sezonie wegetacyjnym i lęgowym/rozrodczym. Tak samo, jak wykluczone jest niszczenie stanowisk gatunków chronionych. A to niestety jest nagminne na omawianym terenie. Na omawianym terenie stwierdzono też gatunki wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i Ptasiej, a to oznacza, że PUL powinien być poddany ocenie co do zgodności z tymi Dyrektywami.

Wnioski

Kierując się potrzebami ochrony przyrody rezerwatu, który znajduje się w znacznej części w administracji Muzeum, wnioskujemy o rezygnację z tak intensywnie zaplanowanych cięć na omawianym terenie. Wnosimy o uznawanie lasów pomiędzy rezerwatem „Krzemionki Opatowskie” a doliną Kamiennej na wschodzie i południu oraz na zachodzie po Sudół i Jelenią Górę za lasy ochronne, zgodnie z ich definicją i przeznaczeniem. Stanowią one zarówno lasy ważne społecznie dla lokalnej społeczności, jak i lasy ochronne dla ujęć wody, zabytków kultury, gleb, klimatu, powietrza, bioróżnorodności, jak i samego rezerwatu. Gospodarka leśna na tym terenie niewątpliwie jest możliwa w jakiejś formie, ale z pewnością nie w takiej jak dotąd realizowano i jak zaplanowano.

Postulaty:

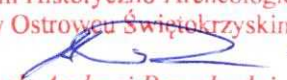
1. Ustanowienie lasów ochronnych cennych fragmentów rodzimej przyrody dla wydzieleń leśnych ze zinwentaryzowanymi stanowiskami oraz dla wydzieleń leśnych, które są ważne dla tych gatunków (mogą stanowić miejsce dyspersji izolowanych populacji, powiększenia tych populacji, ich trwałości i przeżywalności w warunkach lasów gospodarczych). Opracowanie szczegółowych zasad gospodarowania dla tych lasów w oparciu o potrzeby zinwentaryzowanych gatunków, w oparciu o Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.
2. Wpisanie wszystkich drzew o rozmiarach pomnikowych, wszystkich drzew biocenotycznych na listę „Drzew cennych” w Programie Ochrony Przyrody.
3. Nieeliminowanie w ramach trzebieży wczesnych i późnych drzew o nietypowym pokroju, z wadami drewna, porażonych przez patogeny (drzewa w całym nadleśnictwie /drzewa w wyznaczonych lasach).
4. Nieprowadzenie gospodarki leśnej z użyciem ciężkiego sprzętu na stanowiskach archeologicznych.
5. Włączenie w granice rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie” fragmentu obszaru Natura 2000 Krzemionki w części sąsiadującej z rezerwatem od południa.

6. Objęcie ochroną rezerwatową stanowiska „Skałecznicza”.
7. Utworzenie strefy buforowej dla rezerwatu „Krzemionki Opatowskie” na obszarze pomiędzy jego południową granicą a doliną rzeki Kamiennej, gdzie funkcja gospodarcza lasów będzie ograniczona do minimum.

Ponadto:

1. Pilne przedstawienie dla "Zespołu do spraw wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i społecznie", przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska propozycji ochrony cennych lasów w Nadleśnictwie Ostrowiec Świętokrzyski w formie rezerwatów lub wyłączeń z gospodarki leśnej na czas wypracowania rozwiązań przez Zespół.
2. Uzyskanie od Polskiego Towarzystwa Botanicznego opinii na temat wymogów siedliskowych dla zinwentaryzowanych grzybów i roślin oraz wymogów, jakie miałyby spełniać powierzchnie ważne dla tych gatunków.

DYREKTOR
Muzeum Historyczno-Archeologicznego
w Ostrowcu Świętokrzyskim

dr Andrzej Przychodni

Lasy Ostrowieckie

Wylaczenie z gospodarki leśnej

Formy ochrony przyrody

Rezerwaty

Specjalne Obszary Ochrony

Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe

